

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
กรมการท่องเที่ยว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสนอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

กรมการท่องเที่ยว เป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนให้มีการบริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ มุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิด การทุจริต ประพฤติมิชอบได้

สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหาร จัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

กรมการท่องเที่ยว
สำนักงานเลขาธิการกรม

สารบัญ

บทที่ ๑ บททั่วไป

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๓
กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
ขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยง	๓

บทที่ ๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายละเอียดโครงการ	
- ชื่อโครงการ	๘
- งบประมาณ	๘
- หลักการและเหตุผลของโครงการ	๘
- วัตถุประสงค์ของโครงการ	๙
- ผลลัพธ์ของโครงการ	๙
การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๐
การระบุขั้นตอนการดำเนินงานและประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๑๒
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๓

บทที่ ๑ บททั่วไป

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมองหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านค่าใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ - องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็น การมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร องค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี โอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการและหามาตรการ มาป้องกันได้หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้น ซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรม ที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยง ต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปราม ล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยง มีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงโดย คำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและในระดับกิจกรรม โดยในการระบุปัจจัย เสี่ยงต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความ

เสียหาย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กร และเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติการ

๒. ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง สาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้น จะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นอย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุได้ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการ ลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงเป็นได้ ๒ ด้าน ดังนี้

(๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร อาทิ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม กฎหมาย เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

(๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร อาทิ ภาวะเป็ยบข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหาร ความรู้ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ

๓. ประเภทของความเสี่ยง ประกอบด้วย ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่ส่งผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจขององค์กรในภาพรวม

(๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ หรือ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน เป็นความเสี่ยงที่มีกเกิดจากระบบงานภายในองค์กร กระบวนการ เทคโนโลยี นวัตกรรม บุคลากร ข้อมูล ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลในการดำเนินงาน

(๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน อันเนื่องมาจากขาดการจัดการข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงิน

(๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ อันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจน ไม่ทันสมัย หรือไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎ ระเบียบ เหล่านั้น

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานขององค์กร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑.การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรง

ของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับความเสี่ยง (Level of Risk) โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

๑.๑ ให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ระบุไว้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

โอกาส (Likelihood : L)				
โอกาสเกิดน้อย มากหรือไม่น่าจะ เกิด	โอกาสเกิดน้อย หรืออาจเกิดขึ้นได้	โอกาสเกิดขึ้นปาน กลางหรือเป็นไปได้ ที่เกิดขึ้น	โอกาสเกิดขึ้นสูง หรือเป็นไปได้ที่จะ เกิดขึ้นสูง	โอกาสเกิดขึ้นสูง มากหรือมีความ แน่นอนที่จะเกิดขึ้น
๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก

ผลกระทบ (Impact : I)				
ผลกระทบรุนแรง น้อยมากหรือมี ความสำคัญน้อย มาก	ผลกระทบรุนแรง น้อยหรือมี ความสำคัญน้อย	ผลกระทบรุนแรง ปานกลางหรือมี ความสำคัญปาน กลาง	ผลกระทบรุนแรง สูงหรือมี ความสำคัญมาก	ผลกระทบรุนแรง สูงมากหรือมี ความสำคัญมาก ที่สุด
๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก

๑.๒ ประเมินระดับความเสี่ยง (Level of Risk) โดยนำคะแนนความรุนแรงของผลกระทบคูณด้วยคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

ระดับความเสี่ยงรวม = ระดับความรุนแรงของผลกระทบ x ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำเมทริกส์ระดับความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และโอกาสที่จะเกิด (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับความเสี่ยงในระดับใด ในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ผลกระทบ \ โอกาส	น้อยมาก (๑ คะแนน)	น้อย (๒ คะแนน)	ปานกลาง (๓ คะแนน)	รุนแรง (๔ คะแนน)	รุนแรงมาก (๕ คะแนน)
เกิดขึ้นประจำ (๕ คะแนน)	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
เกิดขึ้นบ่อยครั้ง (๔ คะแนน)	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
เกิดขึ้นบ้าง (๓ คะแนน)	๓	๖	๙	๑๒	๑๕

ผลกระทบ โอกาส	น้อยมาก (๑ คะแนน)	น้อย (๒ คะแนน)	ปานกลาง (๓ คะแนน)	รุนแรง (๔ คะแนน)	รุนแรงมาก (๕ คะแนน)
เกิดขึ้นน้อย (๒ คะแนน)	๒	๔	๖	๘	๑๐
เกิดขึ้นยาก (๑ คะแนน)	๑	๒	๓	๔	๕

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	ความหมาย
๑๗-๒๕	สูงมาก	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
๑๐-๑๖	สูง	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๕-๖	ปานกลาง	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
๓-๔	น้อย	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีควบคุมปกติ ในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนด
๑-๒	น้อยมาก	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีการติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาคัดเลือกความเสี่ยงที่มีความสำคัญเสร็จสิ้น กรมการท่องเที่ยว ได้ทำการประเมินทางเลือกเพื่อกำหนดวิธีการในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น โดยทางเลือกในการจัดการ/บริหารความเสี่ยงโดยทั่วไปมี ๔ ทางเลือก (SARA) ดังนี้

๑. การแบ่งปัน (Sharing) คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงหรือโอนย้ายความเสี่ยงให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทน เช่น การทำประกันภัย การจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน เป็นต้น

๒. การหลีกเลี่ยง/กำจัด (Avoiding) คือ การกำจัดความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับความเสี่ยงนั้นเลย เช่น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ การหยุดทำกิจกรรมหรือขั้นตอนที่นำมาซึ่งความเสี่ยง เป็นต้น

๓. การควบคุม/ลด (Reducing) คือ การควบคุมความเสี่ยงหรือหาวิธีการควบคุมเพิ่มเติมเพื่อจัดการ/บริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดทำแผนฉุกเฉิน การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะให้กับพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๔. การยอมรับ (Accepting) คือ การยอมรับความเสี่ยง เนื่องจากองค์กรอาจมีระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ หรือ มีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหรือระดับความเสี่ยงเหลืออยู่ใน

ระดับที่ยอมรับได้หรือการยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจากค่าใช้จ่าย/ต้นทุนในการจัดการบริหารความเสี่ยง อาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์/ผลประโยชน์ที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

หลังจากที่กรมการท่องเที่ยว ได้ประเมินทางเลือกการจัดการความเสี่ยงแล้ว จะทำการคัดเลือกทางเลือก กำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแต่ละความเสี่ยง จัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งจะมีการกำหนดวิธีการดำเนินการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงต่อไป โดยสามารถสรุปข้อมูลการประเมินการควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แสดงในแผนการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวต่อไปในบทที่ ๒

ขั้นตอนที่ ๖ การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้องค์กรต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแผนการปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารเป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และการรับข้อมูล การสื่อสารและรายงานต่อผู้กำกับดูแลเป็นการสื่อสารและการรายงานความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแล ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

บทที่ ๒

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

งบประมาณ ๖๘,๕๙๕,๐๐๐ บาท

หลักการและเหตุผลของโครงการ

กรมการท่องเที่ยว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยวมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร เพื่อเป็นการยกระดับการให้บริการจูงนำเทคโนโลยีในปัจจุบันเข้ามาช่วยสำหรับประชาชนที่ต้องมารับบริการ ให้เกิดความสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยพัฒนาระบบงานบริการและมาตรฐานการท่องเที่ยว ระบบงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ระบบงานกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ต่างประเทศ ระบบงานมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ระบบ Web Service API และระบบจัดการสิทธิ์ User & Admin

โดยปัจจุบันกรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการทำงาน กิจกรรม ภารกิจของกรมการท่องเที่ยว ได้ในระดับหนึ่งแต่ยังมีปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่หลายประการ เช่น การออกแบบระบบงานสารสนเทศและฐานข้อมูลของกรมการท่องเที่ยว ยังขาดในมิติของการบูรณาการมีข้อมูลที่เกิดจากระบบงานต่าง ๆ มากมาย และยังไม่ได้มีการพิจารณาถึงการนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้งานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการให้บริการและการบริหารงาน มีการจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนและข้อมูลไม่มีเอกภาพ รวมทั้งยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานในการเชื่อมโยงข้อมูลหรือเชื่อมโยงระบบงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าหรือไม่ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติงาน เนื่องจากข้อมูลเดียวกันอาจจะจัดเก็บอยู่อย่างกระจัดกระจายและไม่อยู่ในรูปแบบ ที่สามารถเชื่อมต่อหรือแลกเปลี่ยนกันได้ นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายระบบงานที่ไม่มีระบบสารสนเทศรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการให้บริการประชาชน ทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ รวมถึงมีผลกระทบต่อ การนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ กรมการท่องเที่ยวควรดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์ กำหนดจัดทำสถาปัตยกรรมข้อมูล วางแผนปรับปรุงระบบฐานข้อมูลทั้งหมดให้เป็นไปตามมาตรฐาน รองรับการโอนย้ายข้อมูลไปสู่ฐานข้อมูลกลางของกรมการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา E-service บริการประชาชนและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. เพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลกลางที่มีมิติของการบูรณาการของกรมการท่องเที่ยว ตามที่ได้มีการสำรวจวิเคราะห์ กำหนดจัดทำสถาปัตยกรรมข้อมูล และดำเนินการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานสามารถโอนย้ายข้อมูลจากระบบต่าง ๆ มายังระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อความเป็นเอกภาพของข้อมูลลดความซ้ำซ้อน และการกระจายของข้อมูลที่มีอยู่ในระบบต่าง ๆ
๓. เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานด้านบริการ และการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ตามภารกิจของกรมการท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย มีสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และรองรับการทำงานหรือการให้บริการแบบออนไลน์
๔. เพื่อพัฒนาระบบงานหลัก เช่น พัฒนาระบบประเมินตนเอง ปรับปรุงฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว พัฒนา Application การเรียกดูและสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาระบบการขออนุญาตการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร พัฒนาระบบการออกหนังสืออนุญาตการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลเพื่อการถ่ายทำภาพยนตร์ และพัฒนาระบบงานมาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
๕. เพื่อให้กรมการท่องเที่ยวมีข้อมูลและระบบสารสนเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัย น่าเชื่อถือ และมีเสถียรภาพในการทำงานสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง
๖. เพื่อให้กรมการท่องเที่ยวมีเครื่องมือในการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงรุก โดยสามารถตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งานระบบสารสนเทศด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วน of เจ้าหน้าที่และประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
๗. เพื่อพัฒนาข้อมูลสารสนเทศกลางและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ได้
๘. เพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลผ่าน Web Service สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้

ผลลัพธ์ของโครงการ

๑. มีระบบฐานข้อมูลกลางของกรมการท่องเที่ยว เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และรองรับการทำงานหรือการให้บริการแบบออนไลน์
๒. กรมการท่องเที่ยว มีข้อมูลและระบบสารสนเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัย น่าเชื่อถือ และมีเสถียรภาพในการทำงาน
๓. เจ้าหน้าที่ของกรมการท่องเที่ยวสามารถใช้งานระบบฐานข้อมูลกลางในการทำงาน และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยง กรมการท่องเที่ยวได้กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของการจัดจ้างดำเนินการโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑) กำหนดเกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

พิจารณาจากความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

ตารางที่ ๑ เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

เกณฑ์	โอกาส (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
การทุจริตการจัดจ้างดำเนินการโครงการ	โอกาสเกิดการกระทำ การทุจริตมีน้อยมาก หรือไม่มีเลย	โอกาสเกิดการกระทำ การทุจริตมีน้อย	โอกาสเกิดการกระทำ การทุจริตมีปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำ การทุจริตมีสูง	โอกาสเกิดการกระทำ การทุจริตมีสูงมาก

๒) กำหนดเกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

พิจารณาโดยการวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยกำหนดลักษณะเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ตารางที่ ๒ เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง	ไม่มีผลกระทบที่เป็นนัยสำคัญต่อชื่อเสียงขององค์กร	สร้างความไม่สะดวกแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	มีผลกระทบที่เป็นนัยสำคัญต่อชื่อเสียงขององค์กร	ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กรต่อความสามารถในการทำงานตามที่ตั้งใจไว้	ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของรัฐบาลไทย

ตารางที่ ๓ กำหนดเกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๔ ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สูงมาก	ความเสี่ยงในระดับดังกล่าวไม่สามารถยอมรับได้ ความเสี่ยงต้องได้รับการถูกพิจารณาบรรเทาแก้ไขภายใน ๓ เดือน
สูง	ความเสี่ยงในระดับดังกล่าวไม่สามารถยอมรับได้ ความเสี่ยงต้องได้รับการถูกพิจารณาบรรเทาแก้ไขภายใน ๖ เดือน
ปานกลาง	ความเสี่ยงในระดับดังกล่าวไม่สามารถยอมรับได้ ความเสี่ยงต้องได้รับการถูกพิจารณาบรรเทาแก้ไขภายใน ๑ ปี
ต่ำ	ความเสี่ยงในระดับดังกล่าวควรได้รับการจัดการ อย่างไรก็ตาม หากยอมรับความเสี่ยงดังกล่าวต้องเฝ้าระวังและติดตามความเสี่ยงนี้ด้วย

การระบุขั้นตอนการดำเนินงานและประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต สามารถพิจารณาเบื้องต้นโดย แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- ๑) Know Factor คือ เป็นความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว
- ๒) Unknow Factor คือ เป็นความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด

ในการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาได้จากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่า อยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยระบุรายละเอียดในตารางที่ ๕ ดังนี้

ตารางที่ ๕ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
			Likelihood	Impact	Risk Score	
๑	การกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) และกำหนดขอบเขตของงาน	๑.๑) คณะกรรมการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) และกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) เอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	๓	๓	๙	สูง
		๑.๒) มีการสืบทาราคาที่ไม่ได้เป็นราคามาตรฐานจริง	๒	๒	๔	ต่ำ
		๑.๓) การพิจารณาความเห็นร่างขอบเขตของงานฯ เพื่อขอความเห็นชอบต่อผู้บริหาร อาจใช้ดุลยพินิจไม่ชอบ	๒	๒	๔	ต่ำ
๒	การคัดเลือกผู้รับจ้าง	๒.๑) การเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไป ตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	๒	๒	๔	ต่ำ
		๒.๒) คณะกรรมการพิจารณาฯ พิจารณาเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	๓	๓	๙	สูง
		๒.๓) เจ้าหน้าที่ที่ส่งมอบข้อมูลที่ได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ไปใช้แสวงหาประโยชน์	๑	๒	๒	ต่ำ

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
			Likelihood	Impact	Risk Score	
๓	การบริหารสัญญาและตรวจรับพัสดุ	๓.๑) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับไม่ตรงตามขอบเขตงานที่กำหนดไว้ หรือตรวจรับงานในขณะที่งานยังไม่เสร็จ หรือยังไม่ส่งมอบงาน เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง	๒	๒	๔	ต่ำ
		๓.๒) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เจรจาต่อรองเรียกรับสินบน หรือมีการรับผลประโยชน์ที่นอกเหนือจากขอบเขตงาน	๓	๓	๙	สูง

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กรมการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยเลือกความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตก่อน และเลือกความเสี่ยงที่อยู่ในโซน สีส้ม เหลือง ในลำดับต่อมา และได้ดำเนินการคัดเลือกขั้นตอนการดำเนินงานที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่ควรจะทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตซึ่งจำเป็นกับกระบวนการมากที่สุดในที่สุด โดยระบุรายละเอียดในตารางที่ ๖ ดังนี้

ตารางที่ ๖ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ						
ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๑. การกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) และกำหนดขอบเขตของงาน <u>โอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต</u> ๑.๑) คณะกรรมการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) และกำหนดขอบเขตของ	สูง	- เชิญเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงาน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) และกำหนดขอบเขตของงาน - กำชับให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางฯ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน อย่างน้อย ๕ ราย โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนัก/กอง ที่นอกเหนือจากหน่วยงานที่	มี.ค. ๖๖ – เม.ย. ๖๖	-	สำนักงานเลขาธิการกรม (กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและ พัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ						
ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
งาน กำหนดขอบเขต ของงาน (TOR) และ กำหนดราคากลาง เอื้อประโยชน์แก่ผู้ รับจ้างรายใดรายหนึ่ง		ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ระเบียบกระทรวงการคลังว่า ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ให้คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบใช้ เกณฑ์ราคากลางที่มีการ ประกาศจากหน่วยงาน ภาครัฐมากำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) ก่อนสืบราคา จากท้องตลาด - หากจำเป็นจะต้องใช้ราคา จากท้องตลาดให้มีการเสนอ ราคารายการฯนั้นจำนวน ๓ บริษัทขึ้นไป - มีการจัดประชุม คณะกรรมการกำหนดราคา กลางก่อนเสนอราคากลาง จริง เพื่อได้รับการตรวจสอบ จากคณะกรรมการและลด ข้อบกพร่องในการ ปฏิบัติงาน	รับผิดชอบโครงการ อย่างน้อย ๓ ราย - เชิญหน่วยงาน ภายนอกหรือและ รับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดทำ TOR - มีการใช้ราคากลาง จากหน่วยงาน ภาครัฐมาเป็นเกณฑ์ กำหนดราคากลาง เป็นหลัก - มีการใช้ราคาจาก ท้องตลาด โดยให้มี การเสนอราคา รายการฯนั้นจำนวน ๓ บริษัทขึ้นไป - มีการจัดประชุม คณะกรรมการ กำหนดราคากลางฯ ในการจัดทำราคา กลางทุกครั้งก่อน เสนอราคากลาง - ในการประชุม ผู้บริหารมีข้อสั่งการ ให้คณะกรรมการ ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติการ จัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบ กระทรวงการคลังว่า			

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและ พัฒนารฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ						
ขั้นตอน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
			ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด			
๒. การคัดเลือกผู้รับจ้าง <u>โอกาสเกิดความเสียหายการทุจริต</u> ๒.๒) คณะกรรมการพิจารณา พิจารณา เอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	สูง	- เชิญเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงาน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลฯ - กำชับให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลฯ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน อย่างน้อย ๕ ราย โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนัก/กอง ที่นอกเหนือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ อย่างน้อย ๓ ราย - กำหนดเกณฑ์การพิจารณาการให้คะแนนมีรายละเอียดที่ชัดเจน มีความโปร่งใส - ในการประชุมผู้บริหารมีข้อสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร	พ.ค. ๖๖ - ก.ค. ๖๖	-	สำนักงานเลขาธิการกรม (กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและ พัฒนาระบบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ						
ขั้นตอน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
			พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด			
๓. การบริหารสัญญา และตรวจรับพัสดุ โอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต ๓.๒) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เจรจาต่อรองเรียกรับสินบน หรือมีการรับผลประโยชน์ที่นอกเหนือจากขอบเขตงาน	สูง	- เชิญเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงาน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ - มีการให้ความรู้ความเข้าใจถึงบทลงโทษที่เกิดจากการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ - มีการกำหนดบทลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และมีการใช้ปฏิบัติจริง - กำชับให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน อย่างน้อย ๕ ราย โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนัก/กอง ที่นอกเหนือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ อย่างน้อย ๓ ราย - อบรมให้ความรู้ความเข้าใจถึงบทลงโทษที่เกิดจากการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน - ในการประชุมผู้บริหารมีข้อสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัด	ภายในระยะเวลา ๓๖๐ วัน นับถัดจากวันลงนามสัญญา	-	สำนักงานเลขาธิการกรม (กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ชื่อกระบวนการ/โครงการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อพัฒนา e-Service บริการประชาชนและ พัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศ						
ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
			จ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่าง เคร่งครัด			